

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 23.02.2026
Sayı : 1714

10/3838

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca; Denizli ilimizde tarımsal sulamada yaşanan sorunların nedenlerinin, su kaynaklarının kullanım planlamasının ve HES projelerinin tarımsal sulamaya etkilerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

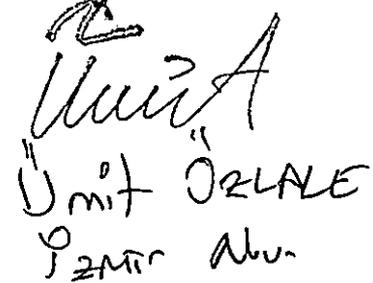

Gülzar BİÇER KARACA
Denizli Milletvekili

Dr. İhrami Özcan KESUN
Tekirdağ Mv.

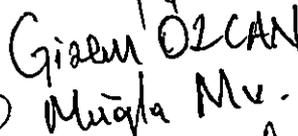

Yunus Emre
İSTANBUL Mv.

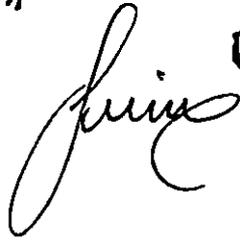
Mustafa Erdem
Antalya Mv.
Ustun

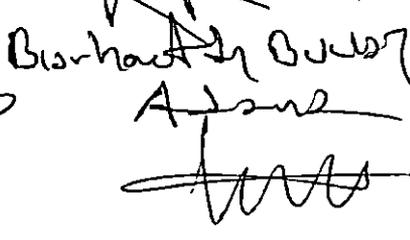
Nail GİLER
KOCAELİ Mv.
M. G. İ.

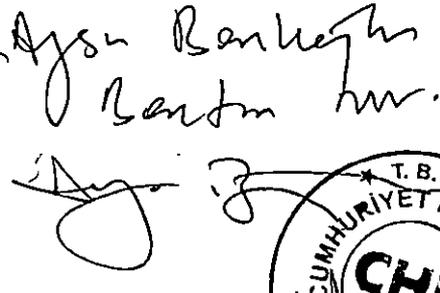

Ümit ÖZLAL
İzmir Mv.

Semra DİNÇER
Ankara Mv.

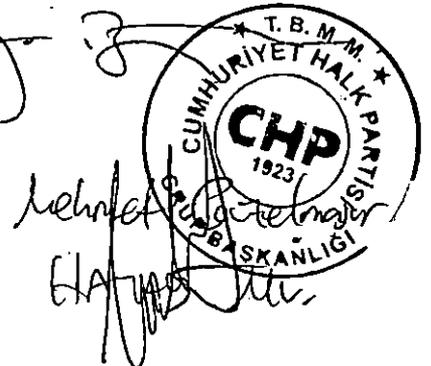

Gizem ÖZCAN
Muğla Mv.

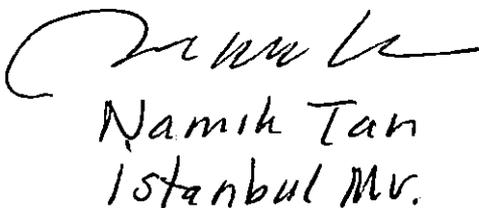

Burhanettin Bulut
Aydın

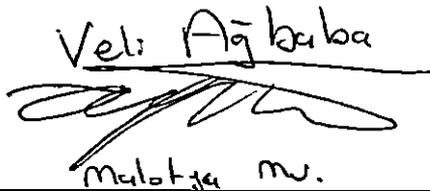

Ayşe Bankeçin
Bartın Mv.

Mehmet
Bartın Mv.

KAZAN KARASI
BİYES Mv

Mehmet
Bartın Mv.

Namık Tan
İstanbul Mv.

Veli Ağbaba

Malatya Mv.

GEREKÇE

Denizli; bitkisel üretim deseni, ova tarımı ve yüksek katma değerli ürünleri bakımından sulamaya bağımlılığı yüksek bir ildir. Denizli İl Tarım ve Orman Müdürlüğünün sulu-kuru arazi dağılımı verilerine göre ilde toplam tarım alanı 376.738 hektar olup sulanır ve sulanabilir alan 194.158 hektardır; toplam sulanan alan 167.477 hektar olarak verilirken sulamaya açılacak alan 26.681 hektar olarak belirtilmektedir. Bu büyüklük, il tarımının ölçeğini ve sulama altyapısının stratejik önemini açık biçimde ortaya koymaktadır. Öte yandan aynı kurumun 2025 İl Faaliyet Raporu'nda toplam tarım alanı "yaklaşık 370 bin hektar" olarak ifade edilmektedir; bu durum verinin farklı yıl/yuvarlama düzeyiyle raporlanabildiğini, ancak ölçeğin değişmediğini göstermektedir. Bu ölçek; su arzındaki her kırılmanın üretim, gelir, gıda fiyatları ve kırsal istihdam üzerinde zincirleme etki yaratacağı anlamına gelmektedir.

İklim değişkenliği ve kuraklık riski, sulama planlamasını artık "olağan idari" bir konu olmaktan çıkarmış; kamu kaynaklarının yönetimi ve adil tahsis boyutuyla doğrudan TBMM denetimi gerektiren bir alana taşımıştır. Meteoroloji Genel Müdürlüğünün 2026 Ocak Aylık Yağış Raporu'nda Ege Bölgesi için 2026 Ocak yağışı 129,6 mm; 1991-2020 normali 90,4 mm ve 2025 Ocak yağışı 61,5 mm olarak verilmektedir. Bir başka ifadeyle tek bir ayda normalin üzerinde yağış görülebilse dahi, kuraklık döngülerinin ve mevsim içi oynaklığın sürmesi, sulama sezonu başlamadan depolama ve tahsis kararlarının şeffaf, ölçülebilir ve denetlenebilir olmasını zorunlu kılmaktadır. Denizli'de içme-kullanma suyu kaynaklarının doluluk göstergeleri dahi bu kırılganlığa işaret etmektedir: e-Devlet üzerinden sunulan DESKİ "Baraj Doluluk Oranları" ekranında 17/02/2026 tarihinde "Genel Doluluk Oranı" yüzde 35,00 olarak görünmekte; Akbaş Barajı kapasitesi 24.450.000 m³ ve doluluk oranı yüzde 35 olarak verilmektedir. Tarımsal sulamada yüzbinlerce hektarı ilgilendiren planlama yapılırken, depolama ve tahsis kararlarının; ölçüm, şeffaflık, denetim ve kamu yararı ekseninde ele alınması gerektiği açıktır.

Denizli’de sulama sorununun bir diğerk kritik boyutu, su rejimi üzerinde etkili olan enerji projeleridir. Ülkemizde hidroelektrik üretimin yaygınlığı ve havza ölçeğinde biriken tesis sayısı, suyun aynı anda hem enerji hem tarım hem de ekosistem ihtiyacı için yönetilmesini zorunlu hale getirmektedir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 21 Ocak 2026 güncellemeli bilgi notunda; 2025 Aralık ayı sonu itibarıyla toplam elektrik üretim santrali sayısının (lisanssız dahil) 39.697’ye yükseldiğı, bunların 773 adedinin hidroelektrik olduğı ve kurulu güçte hidrolik enerjinin payının yüzde 26,4 olduğı belirtilmektedir. Bu genel tablo, yerelde HES projelerinin sulama üzerindeki etkisinin “tek tesis” üzerinden değıl, kümülatif etki yaklaşımıyla incelenmesini zorunlu kılmaktadır.

Denizli özelinde HES proje envanteri ve sulamaya etkileri konusunda güncel ve resmi veri setleri bulunmaktadır. DSİ Yenilenebilir Enerji Dairesi Başkanlığının yayımladığı HES proje listelerinde; “Tablo-2” (DSİ tarafından geliştirilen ve su kullanım anlaşması yapmak üzere müracaat edilebilecek projeler) dosyasında Denizli ili sütununda yer alan proje kayıtları esas alındığında Denizli için 11 ayrı HES proje kaydı bulunmaktadır. Aynı DSİ sayfasında yayımlanan “Tablo-3” (tüzel kişiler tarafından geliştirilen HES projeleri listesi) dosyasında ise Denizli ili için 18 ayrı kayıt yer almaktadır. Listelerin kapsamı ve dönemi farklı olduğundan sayıların bire bir örtüşmemesi doğaldır; ancak bu fark, Denizli’de HES projelerinin durumunun (işletmede/kapalı/başvuruya açık/iptal/ÇED sürecinde/ikili anlaşma kapsamı vb.) tek bir şeffaf envantere birleştirilmesi ve tarımsal sulama üzerindeki gerçek etkisinin bilimsel ölçütlerle ortaya konulması ihtiyacını güçlendirmektedir. Nitekim bu tür projeler; regülatör işletmesi, çevresel akış bırakma yükümlülükleri, mansap su kullanımları, sulama birliklerinin su alma rejimi ve yeraltı suyu çekimi üzerinde doğrudan veya dolaylı etkiler yaratabilmektedir.

Aktarılan nedenlerle; Denizli’de tarımsal sulamada yaşanan su yetersizliğı, iletim kayıpları, sulama altyapısının modernizasyon ihtiyacı, enerji maliyetleri ve yeraltı suyu baskısı gibi başlıklara ek olarak; HES projelerinin sayısının, havza içi konumunun ve işletme rejiminin sulama sezonundaki tahsis kararlarına etkisinin bütüncül biçimde incelenmesi zorunludur. Meclis Araştırması kapsamında; DSİ’nin havza bazlı su tahsis

süreçleri ve ölçüm altyapısı, sulama birliklerinin işletme verimliliği ve kayıp-kaçak göstergeleri, kuraklık risk yönetimi, baraj/rezervuar işletme programlarının tarımsal sulama takvimiyle uyumu, yeraltı suyu kuyularının yaygınlaşmasının nedenleri ve sonuçları, HES projelerinde çevresel akış ve su kullanım hakkı anlaşmalarının uygulanma düzeyi ile kümülatif etki değerlendirmesi ele alınmalı; Denizli'de üreticinin mağduriyetini azaltacak ve suyu koruyacak kısa, orta ve uzun vadeli önlemler belirlenmelidir.

Denizli gibi sulamaya bağımlılığı yüksek bir ilde, suyu tarım-enerji-ekosistem dengesi içinde kamu yararı temelinde yönetmeye dönük bu araştırmayı yapması; hem üreticinin korunması hem de iklim krizinin etkilerine uyum bakımından zorunludur.

İşbu gerekçelerle Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

